

הלכות יום טוב תקיב־תקין

ז מותר למטלל מזונות שאינן ראויין אלא לבהמה^{יב} אפילו אין לו בהמה כבתי^{יג} ואם יש לו מותר למרוח וליתן לפניו מזונות^{יד} כמ"ש בס' שב"ד^{טו} לענין שבת.

ובלבד שזוהר שלא יעשה שום מלאכה בשבילה^{יז} אפילו שבות של כדריהם כגון להוציא מירשת היחד לכרמלית^{יח} וכיוצא בזה לפיכך אסור לגבל את המורסן^{יט} כי אם ע"ש שינוי^כ על דרך שנתבאר בס' שב"ד^{כא} לענין שבת:

תקין דין ביצה שנולדה ביו"ט וכו' י"ט מעיפים:

א ביצה שנולדה ביום טוב שחל להיות אחר השבת או בשבת שאחר יום טוב אסורה באכילה^ב בו ביום^ג מן התורה^ד לפי שכל ביצה שנולדה ביום זה כבר היא נגמרת במעי התרנגולת ביום שלפניו^ה ונמצא שיום אתמול הכין את הביצה לאכלה ביום זה שנולדה ביום טוב ואם אתמול היה שבת או יום טוב נמצא ששבת או יום טוב הכין והניח אכילת יום טוב או שבת שאחריו והתורה אמרה^ו והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו וגו' ואין הכתוב מדבר באפייה ובישול ושאר תיקון צרכי סעודה הנעשים בידי אדם שהרי כבר נאמר^ז את אשר תאפו אפו וגו' הא אין הכתוב מדבר אלא בהכנת שמום^ח כגון ביצה שנגמרת במעי אמה ומוכנת לאכלה למחר ואמרה תורה ביום הששי כלומר סתם ששי יום חול הוא^ט וכו' והכינו את אשר יביאו כלומר יום זה שהוא חול מכין אכילת יום קדש שלאחריו אבל יום קדש דהיינו יו"ט אינו מכין ליום קדש שלאחריו^י וביצה שנגמרה במעי אמה ביו"ט אסורה בשבת שלאחריו וכן שנגמרה בשבת אסורה ביו"ט שלאחריו שגם יו"ט נקרא שבת^{יא} ואכילתו היא חשובה בעיני המקום להצריך לה הכנה והזמנה מיום חול כמו שבת אבל ביצה שנולדה במוצאי שבת או במוצאי יו"ט מותרת באכילה בו ביום שאין אכילת החול חשובה כלום ולא שייך בה כלל הכנה והזמנה^{יב}:

ב ומדברי סופרים שכל ביצה שנולדה בשבת שאינו לאחר יו"ט^{יג} או ביו"ט שאינו לאחר השבת^{יד} אפילו נולדה מתרנגולת העומדת לאכילה^{טו} שאין כאן דין מוקצה כלל^{טז} הרי זו אסורה באכילה עד לערב גזרה משום ביצה שנולדה בשבת שלאחר יו"ט או ביו"ט שלאחר השבת^{יז}:

מב תוס' בא, ב ד"ה תני. וכדלעיל סי' שח ס"ם וש"נ.
מג כ"י סי' טו. תני במסו. ראה לעיל סי' שח ס"מ ס"פ.
מע ש"ע פ"ד צ"ח שיהא מצוי באותו מקום, וש"נ.
מד ראש פ"ב סי' ד. מור וש"ע סי' ג.
מה סעף ה.
מו הרשב"א בקבוצת הקדוש שער ג א. א. הנהגות מינימוניות פ"א (קושפא). מגד משנה פ"א ה"ג. הובא בב"י ד"ה ומ"ש רבנו דוסקא.
מז כדלעיל סי' ס"א (לענין גברי), וש"נ לקבן סי' תקטו ק"א ק"א.
מכ ק"א. וראה מי"מ ועינינו.
מח מודכ"י רמז תרענ. רמ"א סי' ג.
מט כל בו סי' נה. רמ"א שם.
נ סעף ג.

סימן תקין

א רבה ב, ב. רמב"ם פ"א הל"ב. מ"א פ"ק א. ולענין הנאה ראה לעיל סי' תקט פ"א. סי' תקי ק"א סוף פ"ק ד.
ב רש"י ב, א ד"ה לא תאכל.

ג גמרא ג, ב. רש"י פ"א סי' ג. לכוש מ"ה. מ"א סק"א.
ד גמרא ב, ב. לכוש שם.
ה רמב"ם שם.
ו שמות טו, ה. רבה שם.
ז שם פ"ג, כג. רש"י ב, ב. ד"ה והכינו.
ח ראה רש"י שם ד"ה רכלל, ד, א ד"ה והנה.
ט רש"י ב, ב. ד"ה והכינו.
י גמרא שם. וראה גם לקבן סי' ס"ו.
יא רש"י שם. ד"ה ואין יום מוב. וראה גם לעיל סי' תפ"א.
יב רש"י שם.
יג גמרא שם. רמב"ם פ"א הל"ט. מור וש"ע סי' שכב ס"א.
יד גמרא שם. רמב"ם שם. מור וש"ע סי' א.
טו רבה ב, ב. רש"י פ"א סי' א. מ"א סק"א.
טז כדלעיל סי' תצה ס"ח (לענין עגל שנולד ביו"ט, אף ה"ע האוסרים מוקצה ביו"ט), וס"ט (שלא נאסרה בלידה אף משום נולד).
יז גמרא שם. רמב"ם שם. רש"י שם. מ"א שם.

הלכות יום טוב תקינ קבא

ג. וכיון שהיא אסורה באכילה אסורה (א) ג"כ במטלטלין שהרי אינה אוייה לכלום בו ביום¹⁰ ואפילו ליגע בה אסור¹¹ אע"פ שיותר ליגע בכל דבר שהוא מוקצה ואינו אסור אלא במטלטלין¹² מכל מקום כיון שהביצה היא עגולה אם יגע בה קרוב הדבר שיוזנה מעמידי אבל מותר לכפות עליה כלי כשיביל שלא תשבר¹³ ובלבד שלא יגע בה הכלי¹⁴ עיין סי' ש"ח כ"ה;

ד. ואם נתערבה בכינים אחרות כולן אסורות¹⁵ באכילה ובמטלטלין¹⁶ ואינה בטלה אפילו באלף ביצים שהרי למהר היא מותרת בלא כיטול¹⁷ וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף אינו כמל¹⁸ ואפילו אם הוא ספק אם נולדה ביו"ט או בחול בולן אסורות¹⁹ כיון שיכול לאכלם למהר בהיתר²⁰.

במה דברים אמורים ביו"ט ראשון אבל ביו"ט שני של גלויות (ב) יש להחזיר התערובת

קונטרס אחרון

(א) ג"כ במטלטלין כו"א. המג"א¹ בשם רש"י² כתב כאן טעם אחר על זה. והנה רש"י הולך לשיטתו³ שהוא חולק על רי"ף⁴ ורא"ש⁵ ויש פרק אין צדין, עיין מג"א סי' תקט"ו ס"ק ב', אבל לדין דקיייל כרי"ף ורא"ש⁶, כמ"ש המג"א שם והט"ו סי' (תק"ה) [ת"ח] ס"ק ו'⁷, אין צריך לטעמו של מהרש"ל, אלא הטעם הוא כמו שכתבו הרי"ף והרא"ש, וכמ"ש בפנים:

(ב) יש להחזיר כו"א. אף שאין זה מפורש בהדיא באחרונים, מכל מקום מסתברא להקל בזה. שהרי אכן קיי"ל דספק ספקא מותר אף בדבר שיש לו מתירין אם הוא לצורך⁸ כמו שכתב רמ"א ביו"ד סי' ק"י ס"ה בהג"ה, עיין שם בש"ך סק"ז. ומשמע שם אפילו אין שם הפסד מרובה י", עיין שם בש"ך ס"ק נ"ח. ואף בלא תערובת היה אפשר להקל לצורך, אלא דמכל מקום יש להחמיר⁹ מטעם שכתב המג"א בסי' הצ"ז ס"ק ד' דיו"ט שני אין לו דין ספק לפי שלא רצו הכנסים להקל בין ראשון לשני¹⁰ ע"ש. ואף שהשי"ך בסי' ק"י ס"ק נ"ז נראה כחולק על זה¹¹, הרי כבר השיג עליו הפרי החדש שם¹² ודעתו כהמג"א.

(שאמור לנגוע כשיכול להתנגע), וס"ם (שאין זה נקרא מלטול מן הדג).
כו ברייתא ג'. ב. מור וש"ע ס"א.
כז ברע"ל סי' תנ"ו ס"ח. וראה חקני הלכות ח"א לא, א.
כח ואם יש להם היתר רק ע"י כיטול, ראה לעיל סי' תמו ס"ח (במוטנר).
כט גמרא שם. מור וש"ע יו"ד סי' קב ס"א. למוש ס"ד. מ"ו ס"ב.
ל ברייתא שם, לפרוש שו"ת הרא"ש כלל ב סוף סי' א. מור כו"א. מור וש"ע יו"ד שם. מ"א סק"ד. וראה קר"א ס"ק ב, דעת האוסרים והמתירים בזה.
לא רש"י שם ד"ה שם ה"ה אפילו.

יח ברייתא ג'. ב. רמ"א ס"א. וראה גם לעיל סי' תנ"ו ס"ז וש"י.
יט ברלקמן סי' תקמו ויש"י. ונתבאר בקר"א סק"א.
כ מור וש"ע שם.
כא ברע"ל סי' ששה ס"ד.
כב ב"י ד"ה וי"ש רבנו אמור ברעת המ"ט הל' שבת פ"ה ה"ב. מ"א סק"ב ברעת הרמ"א ס"א. וראה גם לעיל סי' ש' סי' (דעת ה"ב).
כג ברייתא ג'. ב. מור וש"ע ס"ד.
כד וירושלמי ביצה פ"ה ה"א. ראב"ד שם. רא"ש פ"א סי' א.
כה מור וש"ע ס"ד.
כו ס"ט (כשאמור באכילה שכבת אמור לטלטלו), וס"ד

צינונים לקונטרס אחרון

א. לכללות קר"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
 ב. סק"א.
 ג. ישי"ש פ"א סי' ה.
 ד. משום לא פלוני.
 ה. ישי"ש פ"ג סי' ט.
 ו. (ב); דמשום דלא חזי לאכילה מוקצה הוא.
 ז. פ"ג סוסי"ב.
 ח. ברלקמן סי' תקטו ס"ד וש"י.
 ט. וראה לעיל סי' תה סוף ס"ט.
 י. לכללות קר"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
 יא. שבמקום צורך סומכים על דעת המתירים (שו"ת הרא"ש כלל ב סוסי"א. א. ר"ן פ"ג יג, א ר"ה גמ')

אין).
 יב. כן משמעות הרמ"א שם, אף שבש"ך שם ס"ק נח מסתפק בזה. וכ"ה כאן בפנים (לענין יו"ט שני בתערובות), שהחזיר בזה כשהוא לצורך שמחת יו"ט.
 יג. ברע"ל סי' תנ"ו ס"ח.
 יד. ברלקמן סי' תקטו ס"ח.
 טו. שמפרש סברת הדין שם, דאנן עבדינן יו"ט ב' משום מנהג אבהתין, שהיא סברא להקל ולא להחמיר.
 טז. סקמ"ג, שסברא זו היא להחמיר (כדעת המ"א)¹ ולא להקל (אלא שהפרי"ח מוסק כדעת המקילין, ואנו מחמירין בזה, כמ"א שהביא בשם הרש"ל).

שנתערבו בו ספק ביצה שנולדה ביו"ט אם הוא צריך לביצים הללו לשמחת יו"ט? בין שאף קודם שנתערבה דיו כאן שהיו ספיקות ספק יו"ט ספק חול ספק נולדה ביו"ט ספק נולדה בחול? אבל ביו"ט ראשון יש להחמיר בספק ביצה שנולדה ביו"ט אפילו בשתי תערובות? דהיינו שמן תערובת הראשון נפלה ביצה אחת לתוך אלף ביצים אחרות בולן אסורות באכילה ובמלטול דכיון שיש להם היתר אכילה? למחר אין לסמוך על מה שנתבטלה ביצה האסורה בכמה תערובות? ביצים של היתר:

קונטרס אחרון

אבל ע"י תערובת כיון דהרבה מן הראשונים פ' מקלין אפילו ביו"ט א"י פשיטא דיש לסמוך עליהם ביו"ט שני, ואפשר דאף ההולקים ביו"ט א' מדיים ביו"ט ב', ועוד דהרי הב"ח והט"ז ביו"ט סי' קי"ב מקלין אף ביו"ט א' ב' תערובות. ואף שהש"ך מ' ומנחת יעקב ס' חולקין עליהם, מכל מקום כיון שהש"ך י"ד והמנחת יעקב (כ"ל ע"ד סי' ק"א) עצמן סבירא להו דיו"ט ב' קול מספיק? פשיטא דאין להחמיר כלל. ואף לדין דקיי"ל דיו"ט ב' אין לו דין ספק, מכל מקום ע"י תערובות יש להקל, דכיון שלא מצינו בשום פוסק שיחמיר בזה בפירוש אין עלינו להפסול כל החומרות, ודי לנו להחמיר ביו"ט א' אפילו כב' תערובות כדעת הש"ך ומנחת יעקב י"א, אבל ביו"ט ב' יש להקל אפילו בתערובות אחת כהסכמת הב"ח וט"ז ושי"ך ומנחת יעקב י"ג.

ועיי' גם באחרונים ביו"ד י"ג שכתבו דיש לחלק בין ב' ספיקות ע"י תערובות ובין ב' ספיקות בגופו, וכל שכן בדין דידן דיש ב' ספיקות בגופו, דאף דמהמיני דיו"ט ב' אין לו דין ספק, היינו בלא תערובות, אבל ע"י תערובות יש להקל, כיון שהספק הראשון אינו אסור אלא מדברי סופרים, עיי' ש"ך סי' ק"י סי' ס"ב. ואף שהוא דבר שיש לו מתירין, הרי פסק רמ"א דלצורך יש להקל אף בדבר שיש לו מתירין?!

לד רמ"א יו"ד סי' ק"ס, לפיכך הש"ך שם סי' נג, וסי' קב סוף סק"ב מנחת יעקב כ"ל ע"ד סי' ק"א, וראה הע"ב בתוס' ע' 45.
 לה ש"ך שם. משא"כ בשאר ספק אסור שאינו מתבטל שנתערב בשני תערובות, יש לסמוך על המתירם (רמ"א שם).
 לו ראה ש"ך שם (סי' תק), דה"ה ב' תערובות.

לב כגו בספק ספקא בעלמא דברר שיש לו מתירין, שחזיר רמ"א יו"ד סי' ק"י סי' ה' דוקא כשהוא לצורך, ונחבא בק"א סי' ב'.
 לג המעט שאסור כאן ספק ספקא נחבא לקמן סי' תקטו סי' ה'. ומאעט שחזירו כאן ס"ס בתערובת נחבא בק"א כאן סי' ב'.

ציונים לקונטרס אחרון

כט שהקילו אף ביו"ט א' בבי' תערובות (ובדאי יקילו גם ביו"ט ב' בתערובות אהת).
 ל שהקילו ביו"ט ב' אף בלא תערובות.
 לא ואף אם נתפסו ב' החומרות (של הש"ך ומנחת יעקב לענין שני תערובות, וש"ל המ"א שיו"ט שני לא חשיב ספק), עדיין יש סבירא להקל.
 לב דאף ש"ך שם, לענין דבר שיש לו מתירין, שבי' ספיקות הקיל הרמ"א (באו"ח סי' תנז סי' ו) ובבי' תערובות החמיר הרמ"א (ביו"ד סי' ק"י סי' ה'). וכן הובא חילוק זה (לדעת הרמ"א) במ"א סי' תנז ריש סי' ד (שאף המ"א יורה שבמקום דהוי ס"ס בגופו מתירין דברר שיש לו מתירין, וכולקמן סי' תקטו סי' א').
 לג שאף אם נחמיר בכל ה"ל ונאמר שאם נתערב ביו"ט ב' יש לו דין של ספק אחר בגופו ואחר בתערובת, עדיין יש סבירא להקל מטעם זה.
 לד שהמיר בספק אסור דרבנן שנתערב (באיסורי דרבנן שאינרים מספק, ואינו דבר שיש לו מתירין).
 לה ובהו יש אוסרים אפילו באיסור דרבנן, כמבואר בנקודת הכסף לט"ז שם סי' יא.
 לו שאף שיש אוסרים דבר שיש לו מתירין, יתיר מבשאר איסורים שאין בטלים באלף, מ"מ יש להתיר לצורך.

יז ר"ת בתוס' ג, ב' ד"ה ואחרות, רשבי"א שם ד"ה נתיבחה, ובעבוה"ק ע"ה סי' ד, מ"מ פ"א ה"כ, כדעת הרמב"ם שם. שו"ע כאן ס"א"ב (ראה מ"א סי' ד). מ"ה יו"ד סי' קב ד"ה ומ"ש ואפילו, בשם כמה פוסקים, שמתירין ספק אחר בגופו ואחר בתערובת. זה אלא שאנו קיי"ל (יו"ד סי' ק"י סי' ה') להחמיר כדעת האוסרים ספק אחר בגופו וא' בתערובת.
 יט סי' ד.
 כ וא"כ בדאי יתירו ס"ס ותערובת אחת, דעריפא מניה, וראה הע"ב בתוס' ע' 49.
 כא שם סק"ב, וסי' ק"י סי' נג.
 כב כ"ל ע"ד סק"א.
 כג וסבירם שברבר שיש לו מתירין, יש אוסרים אפילו כמה תערובות (ולא תתיר בזה הש"ך סי' נח אלא בהפסד מרובה).
 כד כמובא לעיל מהש"ך סי' ק' שם.
 כה ולדעתם מתירין ביו"ט ב' מטעם ספק ספקא, אפילו בלא תערובת.
 כו וכמובא לעיל וש"י.
 כז ראה לל' הפוסקים והחוראה כלל מ.
 כח כנפסק כאן בפנים.

הלכות יום טוב תקין

קבג

ך וכל זה כשאנו מכיר את הביצה האסורה אבל אם הוא מכירה אפילו אם נתבשלו עמה ונתנה בהם מעם הרי היא כלבדה אסורה ושאר הביצים מותרות אם יש בהן ששים (דהיינו ס"א ביצים¹² כמ"ש ביו"ד סי' פ"ד¹³ ע"ש) כנגד ביצה האסורה שלא החמירו באיסור שיש לו מתירין אלא בממשו של איסור שנתערב אבל אם אין שם ממשו של איסור אלא מעמו בלבד הוא בטל כששים כשאר כל האיסורין¹⁴ והוא שלא נתבין לכתב¹⁵ כמודר כמו שנתבאר ביו"ד סי' צ"ט¹⁶ ע"ש.

ואם ביצה האסורה היא שלימה בקליפתה אפילו ששים אינה צריכה¹⁷ לפי שאינה פולמת כלל מנופה שהקליפה מעכבתה מלפלוט¹⁸ ואם ביצה האסורה היא קלופה וביצים של היתר שנתבשלו עמה אינן קלופות אם יש בביצים של היתר עם קליפותיהם¹⁹ ועם המים שנתבשלו בהם ס"א כנגד ביצה האסורה מותר לאכלן ביו"ש עיין ביו"ד סי' פ"ו:

ו וכל זה כשנתבשלה עם ביצים אחרות אבל אם נתבשלה עם כשר או שאר מיני תבשילין²⁰ (ג) אפילו נימוחה כל הביצה ונבללה בתבשיל²¹ אם יש תבשיל ששים²² כנגדה מותר לאכלו בו ביום אע"פ שיש בו ממשו של איסור שיש לו מתירין לפי שלא החמירו בידבר שיש לו מתירין אלא כשנתערב מין במינו²³ כמ"ש ביו"ד סי' ק"ב²⁴ עיין שם²⁵ הטעם:

קונטרס אחרון

(ג) אפילו נימוחה כל... כתב המג"א²⁶, והוא פשוט, דכיון שהוא שלא במינו אף שיש שם ממשות האיסור בטל אם אינו בא לתקן את הקדרה²⁷. אבל מין במינו אם יש שם ממשות האיסור אינו בטל, כמ"ש הש"ך סי' ק"ב²⁸ סק"ט ופרי חדש שם²⁹ ומנחת יעקב (כלל ע"ד ס"ק ח'). ומכל מקום מה שכתב המג"א כאן³⁰ בשם רמ"א ביו"ד³¹ הוא ג"כ נכון לפסק הלכה, כמו שהכריע שם המנחת יעקב, עיין שם שהליץ בעד רמ"א³² וחילק בין טעמו לממשו, וחילוק זה מוזכר ג"כ בש"ך שם³³:

מ"א סק"ג.
מג מ"ו י"ד שם ס"ק י (ולכן תלוי רק בביצה האסורה אם היא קלופה).
מד רבנו ירוהם נזיב מו אות כב (קל, סע"ב), בשם רבנו שמשון (שאפילו קליפת הביצה אסורה מצטרפים).
מז רמ"א י"ד שם ס"ה. ש"ך ס"ק יח (שאין לצרף רק קליפת היתר).
מח מור יו"ד סי' קב, לדעת ר"ת (תוס' לה, א ד"ה ולבטל). ש"ע שם ס"א, ובאן ס"ג.
מט מ"א סק"ה. וראה ק"א סק"ג.
מז ואין צריך ס"א, כדלעיל ס"ה ושל"ג.
מח ירושלמי נדרים פ"ו ה"ד. רא"ש שם ס"ג. תוס' שם. רמב"ם וראב"ד הל' מאכלות אמורות פמ"ו ה"ב.
מט סמ"ג זה בשע"ף לא הניח לידני, וראה ש"ע שם סע"א א. וראה גם לעיל סי' שלא ס"ד סי' שצו ס"ב.
נ מ"ו סק"ה. ש"ך סק"ד.

לז חולין צה, א. כפירוש הרמב"ן שם (צו, ב), דהיינו כיון שאין הביצים שום בגדלן (שלכן צריך ס"א אפילו במעטה לא מנשה, משא"כ כשנתבשלה בתבשיל, כדלקמן ס"ו). וראה פסקי אה"ר ע' 89.
לח מינה זה בשע"ף לא הניח לידני, וראה ש"ע שם ס"ה.
לט מור (מתירי באנו מנו). בשם ר"ח (ס' חושב, הירושמי ס"י תש). תהות אשר ע"ז פ"ה סי' כב (אף במינו).
מ בשם מהרי"ח. רמ"א יו"ד סי' קב ס"ד. מ"א ס"ק ו. מנחת יעקב כלל עד ס"ח ח (שהכריע בין השמות להקל כשהוציאו גוף האיסור ונשאר הטעם). וראה ק"א ס"ק ג וס"ק ד.
מז מור.
מח סע"ג ו. וכדלעיל סי' תבוס ס"ה ושל"ג.
מט חולין צו, מ"ב (שאנה פולמת). ירושלמי תרומה פ"ו ה"ו (דהיינו דהא באינו קלופות). מור ושל"ג יו"ד שם (לענין ביצת עוף מנא). כל בו סי' נח (יט, א). לענין ביצה שנוגדה ביו"ש. הובא ב"י ד"ה כתב הכל בו מ"ו סק"ג.

צינוים לקונטרס אחרון

מב סק"ד.
מג סי' קב ס"ד טעמו בטל אף במין במינו.
מד מקושרות הש"ך שם, שלא התירו במין במינו אלא כשנטל האיסור ונשאר רק הטעם.
מה אף שמיסק, שגם טעמו לאחד אינו בטל.

לז לכללות ק"א זה — ראה נמוקי יו"ט.
לח ס"ק ה.
לט זהו יתבאר בפנים לקמן ס"ז.
מ שהביא הוכחות, שאיסור הנבלל אינו נכר אינו בטל.
מא סק"ט.

קבר הלכות יום טוב תקין

ז כמה דברים אמורים (ו) כשלא נתנה בקררה כדי לתקן את התבשיל אלא כדי שתתבשל בקררה זו עם התבשיל ויאכלנה בפני עצמה אבל אם נתנה בקררה לתקן התבשיל כגון

קונטרס אחרון

(ד) כמה דברים אמורים כשלא בר, הנה ¹⁰ המג"א ¹¹ כתב אם אינו ניכר במראה בטל בס' אע"פ שבא לתקן הקרירה כמו מים ומלח בעיסה עכ"ל. והנה אף אם נודה להמג"א שזהו כוונת השו"ע, מכל מקום כאן אינו עיקר מקום ביאור דיני דבר שיש לו מתירין, וביור"ד סי' ק"ב ששם עיקר מקומם וגם דבתרא הוא חזרו בהם הרב בית יוסף ורמ"א ¹², וז"ל הבית יוסף שם ¹³, בפרק בתרא דביצה¹⁴ משמע כי כל דבר שצריך זה לזה כגון מים ומלח בעיסה חשוב מין במינו ואפילו באלף לא בטיל, וכן כתב רבינו ירוחם ¹⁵ בשם המפרשים עכ"ל, ולא הביא שום חולק על זה. וכתב על זה רמ"א בדרכי משה ¹⁶ וכן כתב הר"ן ¹⁷ והיא סברת התוס' ¹⁸ וכן כתב מהר"א ¹⁹ עכ"ל. וכן כתב שם בהגהותיו ²⁰, וכן כתבו הב"ח ²¹ וט"ז ²² וש"ך ²³ לפסק הלכה. וכן כתב הפרי חדש ²⁴, וכן כתב הרשב"א בתשובה ²⁵ הביאה הכסף משנה בפרק ט"ז ²⁶ מהלכות מאכלות אסורות. וכן כתב הרמב"ם בפסחים ²⁷, וכן כתב המג"א עצמו סי' שצ"ז סק"ט ²⁸, וכן כתב בחידושי רשב"א פ"א [1] דנדרים ²⁹, וכן כתב השבלי הלקט ³⁰ בשם רבינו שמהה, הביאו ב"י אור"ח סי' ש"ח ³¹, וכן כתבו המג"א ³² וט"ז שם ³³, ואם כן פשיטא דהכי נקטינן. ואף שהר"ן בנדרים דף ג"ב³⁴ תירץ קושיא זו: וכן כתב דביצה ³⁵ בענין אחר, מכל מקום אנו לא קיי"ל כתיורוצו כמו שכתב התורת הטאת כלל ע"ד דין ז'. וכן כתבו הט"ז וש"ך בס"י ס"ט ³⁶ וסי' ק"ב ³⁷, וכן הוא הסכמת שאר כל האחרונים ז"ל, ומה שכתב המג"א ³⁸ וכן משמע ביור"ד ³⁹ דדוקא כשלאו בתרגולת דניכר במראה כו' ⁴⁰ עכ"ל, הנה הט"ז כתב שם ⁴¹ בהדיא דמילוי התרגולת אינו ניכר במראה ואפילו הכי כיון דבא לתקן נקרא מין במינו, וכן הוא הסכמת רוב הראשונים וכל האחרונים.

והך בא לתקן אין פירושו שיש בו כדי לתקן, דא"כ בלא זה שהוא דבר שיש לו מתירין נמי לא בטיל כיון שהתקן את התבשיל דהיינו שמבשלים⁴² כמו שכתבו הבית יוסף ⁴³ ודרכי משה כאן ⁴⁴ וביור"ד סי' ק"ב⁴⁵ ובט"ז שם סק"ט. ולא גרע ממתבל שיש בו כדי לתבל⁴⁶, ואפילו שמן הוא בכלל זה אם מתבל בו קדירותו כמו שכתב הרמב"ם בפירוש המשנה פ"ב דרעלה ⁴⁷, והסכים עמו לפסק הלכה הפרי חדש סי' צ"ח ס"ק כ"ד. ואף הט"ז שם ⁴⁸ דמיקל אם נפל שומן לתוך התבשיל לבטלו

ציונים לקונטרס אחרון

כו סי' פו (שמלח בקררה השיב דבר שיש לו מתירין; אלא ששם לא נאסר מטעם אחר). סז ד"ה כלי ראשון. סח סקל"א. טו סקט"ז. ע ע"א ד"ה קושיא (רשני התם שיש לו היתר עכשו לדבר אחר). עא לט, א ד"ה משום. עב ט"ז סקל"ה. ש"ך סקט"ו (שכשחזרו לצלי לא חשיב דבר שיש לו מתירין). וראה פסקי ארז"ח ע' 44. עג ט"ז סקט"ז. ש"ך סקט"א. עד סקט"ז. עה סי' קב ס"א ברמ"א. עו אינו בטל (משא"כ מה שהמלח מתקן הקררה אינו עושה אותו לדבר שיש לו מתירין). עז סקט"ז. עח ד"ה ולפי. עט ס"ק א. פ ס"ק א. פא שאורס במשנה ערלה פ"ב מ"ד, רמב"ם הל' מאכלות אסורות פט"ז ה"א"ב. רמ"א יור"ד סי' צח ס"ח. פב משנה י. פג סי' צח סק"א.	מו לכללות ק"א זה — דאה נמוקי ז"ט. מו סקט"ו (שמלשון השו"ע; כאן סי'ג; מירי ולחזותא וטעמא עביר לא בטיל; נראה כטעם הראשון שבראב"ה סי' תשטו לאסור, ולא מטעם השני דהו דבר שיש לו מתירין, כי השו"ע לא קטל כדעת הסוברים שכתב לתקן המאכל חשיב מינו). מח ראה כללי הפוסקים והתורה כלל סז. מט רס"ז קב. נ לט, רע"א. נא ט"ז ח"ה (קמ, א). נב ס"ק א. נג (כא, א) ד"ה גמ'. נד לט, א ד"ה משום. נה בהגהת שערי זרוא סי' ער סק"ג. נו רמ"א יור"ד סי' קב ס"א. נז שם ד"ה כתב הרשב"א. נח שם סקט"ו. נט שם סקט"ו. ס שם טוף סק"ה. סא ח"א סי' תק. סב הלכה יב. סג במלכות (נט, א). סד ולעיל שם סי"ב. סה נא, ב ד"ה אמרו לו.

ללבנו⁸⁰ או שמולאה בתרנגולת⁸¹ עם תערובת שאר מינים אע"פ שיש בתערובת ששים כנגדה אינה בטלה אע"פ שבכיצה זו בלבד אין בה כדי לתקן התבשיל ולא ללבנו אלא ע"פ שמעקב עמדה דברים אחרים⁸² מכל מקום כיון שהיא באה בתבשיל לתקנו הרי היא נחשבת מין אחד עם התבשיל⁸³ וכבר נתבאר⁸⁴ שכל דבר שיש לו מתירין שנתערב מין במינו אינו בטל באלף אע"פ שאין טעמו נרגש כלל:

ך גולדה ביו"ט ראשון מותרת בליל יו"ט שני של גלויות⁸⁵ מיד⁸⁶ שהרי ממה נפשך אהד

קונטרס אחרון

בס', והסכים עמו המנחת יעקב כלל פ"ה ס"ק ס"א, היינו אם נפל מאליו, אבל אם נתנו כדי לבשם התבשיל פשיטא דאינו בטל⁷⁹ כמו שכתבו הרמב"ם ופרי חדש, דאם לא כן היאך מתורצת קושית הט"ז מביצה⁷⁹ ע"ש. אלא ודאי דאם נתן הביצה בתבשיל לתקנו ויש בה כדי לתקן אינה בטלה אפילו בחיבור שאין לו מתירין, כדמשמע בהדיא במרדכי פרק קמא דביצה⁷⁹ בשם ראב"ה⁷⁹ (ועי' בפרי חדש סי' ק"ב סק"ה⁷⁹ ובט"ז שם סק"ט⁷⁹ ובסי' צ"ח סק"י"א⁷⁹ ובמנחת יעקב כלל ע"ד סק"ה⁷⁹). ועוד⁸³ שהוא דבר שאי אפשר, כיון שיש סי' כנגדה היאך אפשר שתתן טעם, הרי כלל אמרו בכל האיסורין שהם בטלין בס'⁸³, ואף ביצה בכלל כמ"ש כאן סעיף ג' וביו"ד סי' פ"ו⁸³, והטעם משום שאינה נותנת טעם אלא עדי' כמ"ש ביו"ד סי' צ"ח⁸³, וכיון שאינה נותנת טעם היאך אפשר שהיא בלבדה תתקן התבשיל. אלא על כרחך מיירי עם הצטרפות מינים של היתר⁸³. וכן משמע בהדיא בב"י סי' שיע"ח⁸³ בשם שבלי לקט⁸³ דאף שאין במלה זה לבדו כדי ליתן טעם בתבשיל אעפ"כ נקרא מין במינו לענין דבר שיש לו מתירין והעתיקוהו האחרונים שם⁸³.

ועיין בשו"ך⁸² סק"ב וסק"ט ובב"ח שם ובמנחת יעקב כלל ע"ד סק"ה וכן כתב הפרי חדש⁸² דרבר שיש לו מתירין אפילו טעמו לא בטל, דלא כרמ"א שם⁸². ועיין במנחת יעקב מה שהכריע לפסק הלכה⁸² ורמזתיו לעיל ט"ז:

נד תוס' למ', א ר"ה משום (לענין מים ומלח בעיסה).
הגהת שיערי הורא שם (שם בליבין הברכה מתקן
התבשיל לבשם). ב"י שם. מ"ו סק"ד, וביו"ד שם ס"ג.
ש"ך שם ס"ג. ודברעיל סי' שצו ס"ב.
נח ס"ד. וראה קריא שם.
נז ר"ב, ב טור ושוע' ס"ה. וראה גם לקמן סי' תקצו ס"ה.
נז ברעיל סי' תצו ס"ב וש"ג.

נא ראב"ה סי' תשנ"ו (שאמר אף נמטעם דבר שיש לו
מתירין). שו"ת הרא"ש, תשובות נוספות סי' ט (כיון
דחייב קצת טעמא הו' כמו מינו) שיערי הורא סי' עד
(ההלכה). הגהת מרמ"א סק"ג (הטעם). שו"ע סי' רמ"א
י"ד סי' קב ס"א.
נב שיערי הורא שם. הובא ב"י ר"ה ולפי רמ"א שם.
נג נתבאר בקריא סק"ד.

ציונים לקונטרס אחרון

צד סעיף ה.
צה סעיף ז.
צו וכמבואר כאן בפנים. וראה כדי השלשן יו"ד סי'
קב סק"ה.
צז ד"ה בלי ראשון.
צח סי' פו, שאף כשאינו אוסר מטעם זה זה גורם,
אעפ"כ כו'.
צט ט"ז סק"ו ומ"א סק"א.
ק ואף שנתבאר לעיל בפנים ס"ה, שלא החמירו בדבר
שיש לו מתירין בטעם בלבד, ובאן נתבאר שיעקב
הטעם שנקרא מין במינו הוא כיון שהביצה באה לתת
טעם בתבשיל. הנה עיין בשו"ך יו"ד סי' קב כו'.
קא סי' קב סק"ה.
קב סעיף ד.
קג שאם הוא איסור שנימוח לגמרי נאסר גם בטעם
בלבד.
קד ס"ה, ובקריא סק"ג.

פד ראה לעיל סי' תמב ט"ו וקריא שם ס"ק ה (בדבר
שודך עשייתו בכך).
פה הוא הדין שפלטנו, ביצה שנתנו לתבשיל ללבנו,
שאמר הראב"ה (בטעם הא') דלחזותא וטעמא
עבירא.
פו רמז תרמ.
פז הל' יו"ט סי' תשטו בשם רבותיו.
פח שאין לאסרה מטעם חזותא בלבד, וראה גם לעיל
סי' תקן קריא ס"ק ד.
פט אוצ"ל: סק"ו (שבנתנו בקרדה לתקנה אין לאסור
מטעם חזותא).
צ שיעקב הטעם לאסור (לטעם הא' בראב"ה) הוא
דעבירא לטעמא.
צא שאין לאסרה מטעם חזותא בלבד. וראה גם לעיל
שם.
צב אין לומר דמיירי שנתן הביצה בתבשיל שיש בו
סי' כנגדה כדי לתקנו (שלבין נקרא מין במינו).
צג חולקין צח, א, טור ושוע' יו"ד סי' צח ס"א.

מהן הוא חול¹⁰¹ אבל שני ימים טובים של ראש השנה נולדה בראשון אסורה אף בשני¹⁰² מפני ששני הימים הן קודש וכוים אחר ארוך הן חשובים¹⁰³:

ט שבת ויו"ט הסמוכים זה לזה ביצה שנוולדה בראשון אסורה אף בשני¹⁰⁴ עד הערב לפי שע"י לידה זו היא מוכנת לאכילה¹⁰⁵ שיותר טובה היא לאכילה ביצה שנוולדה ויצאה לאור העולם מביצה הנמצאת במעי תרנגולת השחומה¹⁰⁶ וכבר נהבאר¹⁰⁷ שאין יו"ט מכין לשבת ולא שבת ליו"ט.

ואיסור זה אינו אלא מדברי סופרים שהרי ביצה זו מן התורה מותר לאכלה בו כיום שנוולדה שהרי נגמרה במעי אמה מערב שבת או מערב יו"ט וכיון שמתרת בו כיום נמצא שע"י לידה זו הוכנה לאכלה בו כיום ולפיכך היא מתרת גם כיום שלאחריו כיון שיום זה לעצמו הכין ולא ליום שאחריו ואפילו יום זה שנוולדה בו שבת שאי אפשר לבשלה ולאכלה¹⁰⁸ מכל מקום ראויה לנמעה היה¹⁰⁹ אלא כיון שמדברי סופרים אסור לאכלה כיום שנוולדה כמו שנתבאר¹¹⁰ נמצא שיום זה שנוולדה בו הכין את הביצה לאכלה כיום שלאחריו וכיון שאין יו"ט מכין לשבת ולא שבת ליו"ט לפיכך אסור לאכלה גם כיום שלאחריו מדברי סופרים¹¹¹:

י יו"ט שני של גלויות הסמוך לשבת בין מלפניו בין מלאחריו דינו כיו"ט ראשון לענין זה¹¹² ואם שני ימים טובים של גלויות חלו להיות אחר השבת ביצה שנוולדה בשבת מותרת באכילה כיו"ט שני¹¹³ שהרי אם יום שני הוא קדש יום הראשון הוא חול ונמצא שיום חול מפסיק בין לידת הביצה לאכילתה¹¹⁴ אבל אם שני ימים טובים של ראש השנה חלו להיות לפני השבת¹¹⁵ ביצה שנוולדה כיו"ט ראשון אסורה אף בשבת¹¹⁶ עד הערב מפני ששני הימים הן קדושה אחת וכוים אחר ארוך הן חשובין:

יא ביצה שיצאה רובה ממעי אמה וחזרה למעי אמה מערב יו"ט ואח"כ נולדה כולה כיו"ט מותרת באכילה בו כיום¹¹⁷ דכיון שיצאה רובה מערב יו"ט הרי היא כאילו כבר נולדה כולה מערב יו"ט¹¹⁸ לפיכך אפילו בדרך בקינה של תרנגולת ערב יו"ט¹¹⁹ סמוך לחשכה¹²⁰ ולא מצא בה ביצה ולמחר השכים קודם עלות השחר¹²¹ ומצא בה ביצה מותרת שתרנגולת אינה יולדת כלל בלילה ובודאי יצאה רובה ממעי אמה בערב יו"ט כיום ואח"כ

נח רש"י שם ד"ה מותרת. לבוש ס"ה.

נט רב ושמואל שם. מור ושוע' שם.

ס רש"י שם ד"ה אסורה. שם ה. א ד"ה עד המנחה. לבוש שם. ודלקמן סי' תר ס"ג ד' וש"י.

סא רב בגמרא ד, א. מור ושוע' ס"ה.

סב נגזירא שם בדרכה קמפילגי. רמב"ן בגמלות (ב, ב) ד"ה אמר. רא"ש פ"א סי' ג. ר"ן (א, ב) ד"ה ומהפרכין.

מ"א ס"ק ת.

סג ירושלמי פ"א ה"א. הובא בגמלות ור"ן שם. וראה לעיל סי' שח ס"ג (לענין בשול). סי' תצח ס"י (לענין עגל שנוולד). סי' תקא ס"ה (לענין פתילות).

סד סעף א. וראה גם לקמן ס"ט.

סה שאו איסור אכילתו כיו"ט שלאחר השבת הוא מן התורה, כדלקמן סי' תקמ"ט ס"ח.

סו ראה רש"י ב, ב ד"ה חשתרי.

סז סעף ב.

סח מלחמות שם. ר"ן שם ד"ה דרב. מ"א שם. וכ"ה לקמן סי' תקמ"ט ס"ז (לענין פירות שנתלשו כיו"ט).

סט ר"ן (א, ב) ד"ה ומפרכין. הובא ב"י ד"ה כתב הר"ן. לבוש ס"ה.

ע דרכי משה סי' ג, ממשמעות הר"ן שם, ומהר"ל ה"ל יו"ט (ע' קעז). רמ"א ס"ה.

עא דרכי משה שם. לבוש סוף ס"ה.

עב אבל לא אחר השבת, שלא אר"י ראש

עג וקוח סי' ש. כלבו סי' נח (יט, ד) בשם ים מן התנאים. ב"ח ד"ה ומתיר.

עד רבי יוחנן בגמרא ג, א. מור ושוע' ס"ג.

עה רש"י שם ד"ה ע"ג. מור ולבוש ס"ג.

עו רב מרי בריה דרב כהנא בגמרא שם. מור ושוע' שם.

עז רש"י שם ד"ה מערב (בין השמשות). מור ושוע' שם

(סמוך לחשכה).

עח רש"י שם ד"ה השכים. מ"א קמ"ט.

הלכות יום טוב תקינ

קבו

חזרה למעי אמה ולפיכך לא מצא כלום כשברך ואח"כ בליל יו"ט נולדה כולה בכיון שיצאה רובה ביום הרי כבר נולדה ביום ויכולה לחזור ולצאת בלילה⁸⁰:

יב כמה דברים אמורים כשיש תרנגול זכר תוך ששים בתים למקום התרנגולת ואין מפסק ביניהם נדר שאין בו גשר דכיון שיכולה לבא אצל התרנגול ברדאי ביצה זו מהתרנגול היא וביצה הנולדת מהמת תרנגול אינה נולדת אלא ביום אבל אם אין תרנגול זכר תוך ששים בתים למקום התרנגולת או שמפסק ביניהם נדר שאין בו גשר⁸¹ בענין שאין דרך התרנגולת לבא אצל התרנגול⁸² ואז דרכה להתעפר בעפר להתחמם ולילד ביצים⁸³ וביצים הללו אף שרוב הפעמים דרכן להולד ביום⁸⁴ מכל מקום פעמים שהן נולדו אף בלילה⁸⁵ לפיכך אם בדיק מערב יו"ט ולא מצא בה ביצה יש לחוש שמה נולדה בלילה ואין אנו תולין לומר שיצאה רובה מערב יו"ט וחזרה לפי שהוא דבר שאינו מצוי⁸⁶ ואע"פ שילדתה בלילה הוא ג"כ דבר שאינו מצוי מכל מקום מירי ספק לא יצאנו שמה נולדה בליל יו"ט ואע"פ שהוא ספק דברי סופרים מכל מקום כיון שהוא דבר שיש לו מתירין⁸⁷ ההמירו בו חכמים אפילו נתערבה באחרות כמו שנתבאר למעלה⁸⁸:

יג אבל אם לא בדיק מערב יו"ט אע"פ שאינה יכולה לבא אצל התרנגול הביצה מותרת שאנו תולין לומר שבערב יו"ט נולדה⁸⁹ ביום שהרי אף הביצים הנולדים בלא תרנגול רוב הפעמים דרכן להולד ביום⁹⁰ וזה שמצא הביצה קודם אור היום⁹¹ מן הסתם נולדה מערב יו"ט⁹²:

יד לפיכך מותר ליקח ביצים מן הנכרי בליל יו"ט ראשון דמן הסתם נולדו מערב יו"ט וכן הדין בליל יו"ט שני של גלויות⁹³ שהביצה שנולדה ביו"ט ראשון מותרת ביו"ט שני⁹⁴ אבל ביצים הניקחין מנכרי בליל יום טוב שני של ראש השנה⁹⁵ וכן בליל יו"ט שלאחר השבת⁹⁶ אסורות שמה נולדו ביום שלפני לילה זה⁹⁷:

טו נכרי המביא ביצים ביו"ט ראשון ומסח לפי תומו ואומר שנולדו מערב יו"ט מותר לסמוך עליו⁹⁸ לפי שאיסור ביצה שנולדה ביו"ט אינו אלא מדברי סופרים⁹⁹ ובכל איסורי דברי סופרים סומכין על נכרי מסח לפי תומו¹⁰⁰ כמו"ש ביו"ד סי' ס"ט¹⁰¹ לפיכך אם הביא ביצים ביום טוב ראשון שחל להיות אחר השבת שאיסור ביצה שנולדה בו ביום הוא מן התורה¹⁰² אין סומכין על הנכרי שמסח לפי תומו ואומר שנולדה בערב שבת¹⁰³

עט לבוש ס"ו.

פ נגזר ג' סעיף ארבעה מור ושולע ס"ו.

פא ראה נגזר שם ע"ב: הוי עובדא ועבדא אמצרא. וראה

א"ת רב סק"ו.

פב נגזר שם, סעיף א' ורש"י ד"ה רספנא וד"ה ספנא.

פג רש"י שם ע"ב ד"ה אינא. מ"ו סק"ו.

פד רש"י שם ד"ה רדכי ויהתן. שילע שם.

פה נגזר שם.

פו ראה תוס' שם ד"ה כי. מ"ו סק"ה.

פז סעיף ד'.

פח נגזר ג' ב. מור ושולע ס"ו.

פט רש"י שם ד"ה אינא. וראה ק"א ס"ה (שתולכים

אחר הרוב גם בדבר שיש לו מתירין).

צ ראה ר"ן (ג', ב) ד"ה הוקא. מ"ו סק"ה.

צא ראה ק"א סק"ה.

צב רשב"א ג' ב. ד"ה כי לא, ומעבודת הקדש שער ה סי'

ה. רא"ש פ"א סי' ט. מרדכי רמז תרנא. ר"ן שם. מור

ושולע ס"ו.

צג כדלעיל ס"ח.

צד ר"ן שם. הנהות אשרי שם. מור ושולע שם.

צה שם מור ושולע שם.

צו מור ולבוש ס"ו.

צז מרדכי ריש ביצה רמז תרנא. רמ"א ס"ו.

צח כדלעיל ס"ב.

צט כ"י ד"ה ואנפ"י. דרכי משה סק"ה ד. מ"א סק"ב. וכו"ה

לקמן סי' תקפו ס"ו.

ק סימן זה בשולע"ל לא הגיע לידנו, וראה רמ"א ס"ו,

מ"ו שם סק"ב וש"ך סק"ב. מפסי אדה"י אימור והיתר

ע' 38.

קא כדלעיל ס"א.

קב תרומת הדשן סי' ע"ג. רמ"א שם. להתר המ"א סק"ב.

הלכות יום טוב תקינתקיד

קכמ

יז"ט או מערב שבת אע"פ שהוא יודע שביצה שנולדה היום אסורה לישראל^{קכ} מכל מקום כיון שלביצה בעצמו אין מגיע שום תועלת ממה שישקף לומר שנולדה מערב יז"ט מותר לסבך עליו כיון שהוא מסוה לפי תומו אבל אם שואלין אותו אימתי נולדה כיון שהוא יודע שרוצים לסמך על אמירתו חוששין שמא ישקר:

ידן תרנגולת שנשחטה ביום טוב ומצא בה ביצים מותרות^{קכ} אפילו הוא יום טוב שאחר השבת^{קכ} והביצים הן גמורות עם קליפתן כמו שרגילין להיות בשעת לידתן ואין חוששין שמא אם לא היה שוחטה היו נולדין היום ונמצא שכבר נגמרו מאתמול בשבת דאף שנמרה בשבת אין זו חשובה הכנה אלא אם כן נולדה ע"י גמר זה אבל כשלא נולדה ע"י גמר זה אין גמר זה נקרא הכנה^{קכ} לפי שטעם הביצה הוא שזה קודם גמר זה ואחר גמר זה^{קכ}:

יט אפרוח שנולד ביום טוב אסור^{קכ} באכילה ובמלטול עד הערב מפני שהוא מוקצה^{קכ} ואף המתירין מוקצה ביו"ט^{קכ} מורים במוקצה כזה^{קכ} שעד שיצא האפרוח לאויר העולם לא היה ראוי לכלום^{קכ} ואף הכלבים לא היו אוכלין אותו כשהיה בקליפתו^{קכ}.
ואם נולד בשבת אסור ביו"ט שלאחריו^{קכ} מן התורה^{קכ} לפי שע"י לידה זו הוכן לאכילה^{קכ} וכיון שבשבת אי אפשר לשחמו ולאכלו נמצא שהוכן בשבת לאכלו ביו"ט שלאחריו וכבר נתבאר^{קכ} דאין שבת מכינה ליום טוב:

תקיד שלא לבבות ביום טוב ובו כ"ה סעיפים:

א אסור לבבות דלקה ביו"ט אפילו רואה ברתו שנשרף^א אלא אם כן יש שם חשש סכנת נפשות שאז מותר לבבות אפילו בשבת^ב כמ"ש בס"י של"ד ע"ש:

קונטרס אחרון

מה שכתב הש"ך דמשכחת לה כגון שמוסיה לפי תומו לפני אחרים כו', משמע דלפני בעל הבית לא מהני, והט"ז כתב משכחת לה כגון שמספר איזה דבר אחר ומתוך אותו דבר נשמע כו', והמג"א השמיט כל זה. וטעמו, דעל כרחק לא הוצרכו האחרונים לזה אלא משום דיש להווש שמא מתכוון להכב את עצמו על ישראל, כדמשמע מסוף לשון הט"ז ע"ש, ולכן אסברה לה הש"ך שהסיה לפני אחרים, והט"ז אסברה לה שמספר איזה דבר, אבל בנידון דידן שהנכרי לא עשה שום מעשה

- קי** מ"א שם, לרעת המ"ז ביל"ד מ"ט סוף סק"ג, והש"ך שם סק"ג, וראה ק"א ס"ג, דהוינא אפילו בשבתא לפני בעל הבית ואפילו כשלא נמשך דבריו מתוך דבר אחר שסיפר, כיון שאין מגיע לו שום תועלת מהאמירה.
- קיא** כרייתא ב, ב. מור וש"ע ס"ג.
- קיב** רא"ש פ"א ס"א. א. ר"ן (ב, א), ד"ה וגדפריקין, מור וש"ע שם.
- קיג** רא"ש שם. מ"א סק"ד.
- קיד** ראה ירושלמי פ"א ה"א. הובא במלחמות (ב, ב). מ"א שם.
- קטו** גמרא ג, א. כרב. ר"ח שם עה"ג. רא"ש פ"א ס"ג ג, ומור, ביטש התאונים ור"ף (ב, ג). רנב"ם פ"ב ה"א. ש"ע ס"ח.
- קטז** רב שם. רנב"ם שם. לביש ס"ח.
- קטז** כדלעיל מ"י תנח ס"ג.
- קיו** תוס' שם ד"ה הוילי בתרין ח"ב (דהוי כניגרותה צינטיקין, שאמור לחרי הכל לעיל שם). וראה לעיל

סימן תקיד

- א נגרא כב. א. מור וש"ע ס"א.
- ב נגרא שם.
- ג סעף כה.